

Deltagare i debatten 1914 om religion eller vetenskap/ Gud el evolution:

Fil mag Signe Strömborg, var en känd Vasaprofil i de svensktalande kretsarna. T ex 1911 höll hon ett föredrag om "begreppet fosterland" och särskilt vad modersmålet betyder för det när svenska Folkpartiet hade samkväm en lördagkväll i slutet av oktober i Museisalen. Inom ett längre program läste hon också dikter av Fröding¹; Notis om Svensk afton "i söndags i stadshusets museisal. Sedan en psalm avsjungits och de närvarande med några ord välkomnats av hovrättsrådinnan Alma Skog, höll fil mag Signe Strömborg ett intressant föredrag om de nordiska ländernas flaggor." Sen skioptikonbilder ... samt en saga och deklamation av frk. Strömborg. – Den angenäma samvaron upplivades nu och då av unison sång. Samkvämet var besökt av cirka 20 personer."² En Signe P Strömborg skrev till Wbl med anledning av ett tidigare inför kåseri. Hon bor i Korsnäs. Är det manne också hon som skriver kåserande "Korsnäsbrev" till Wasabladet år 1914?³ På en Barnfest i Stadshus-salongen den 9 jan 1915 kl 17 läste hon en saga.⁴

Valdemar Vestberg, (1891-1944) pastor, prästvigd 1914. Efter att prosten Joel Heikel slutat predika vid påsken 1914, blev han dennes tillförordnade efterträdare.⁵ Han tjänstgjorde som präst i Vasa till 1919. V V "höll /1914, 24 nov/ ett till hjärtat gående tal om upplysning för vårt folk och vår ungdom och värdet av goda böcker vid uppfostringsarbetet" i samband med ett samkväm med program till "förmån för ett elevbibliotek vid Dragnäsbäcks folkskola." Det var många fler som uppträdde, sjöng eller deklamerade.⁶ Efter 1929 blev han av hälsoskäl istället bankdirektör och samtidigt rektor för en samskola i Nykarleby.

Isak August Björklund (1855-) var sedan 1910 kyrkoherde i Korsholm och senare, från 1915-1918 kontraktsprost i Vasa nedre prosteri. M m.⁷

Alfred Fahler (1862 -). Köpman, handlare. Samtidigt finns det en studerande och poet, med samma namn. Far och son?? Den 13 april

---

¹ Wasabladet tisdagen den 24 oktober 1911

² Wasabladet tisdagen den 20 oktober 1914

³ Wasabladet torsdagen den 17 dec 1914.

⁴ Wasabladet lördagen den 9 januari 1915. Annons

⁵ Wasabladet tisdagen den 20 oktober 1914

⁶ Wasabladet tisdagen den 24 november 1914

⁷ Från nätet 2014

1911 publicerades Vårdikt Hör du, det susar ... .⁸ Den 14 dec 1911 publicerades dikten "December".⁹

Den 29 okt 1912 hade handl. Alfred Fahler och hans maka Ida firat silverbröllop. De ställde till med "ett festligt samkväm" i Arbetets vänners lokal.¹⁰

För att visa att Alfred Fahler är i farten ofta: den 10 dec 1912 publicerades en dikt som heter "Prolog vid Vasa segelförenings soaré 7.12.12"¹¹. I mitten av januari 1914 nämnde "Ur dagboken" i förbifarten en nyårsrevy av Alfred Fahler och i samma andetag att tangon kommit till Vasa , att den inte är "anstötlig" och nog inte blir "långvarig".¹²

Under rubriken "Nya böcker" anmäls av Alfred Fahler: Bland Cypresser. Dikter. Söderström & Co i distribution Pris 2 mk 50p. A F utkom för några år sedan med en lovande diktsamling. Nu en till med ca 40 dikter. Motiven är från Rysslands Svarta Havskust och några är "väl utformade stämningsbilder och vittna fördelaktigt om poetens förmåga att på ett tilltalande, allmänfattligt sätt ge uttryck åt de känslor han erfarit vid anblicken av det karaktäristiska, det för de främmande nejderna mest utmärkande och fantasiväckande." m m positivt och så ett litet prov på två dikter. Den ena heter På steppen och den andra Vallmodrömmar. Anmälan är mkt lång. Mkt positiv. Ytterligare en dikt presenteras som heter Narren efter att bokens olika delars namn skrivits ut. Bl a står om "rolös längtan och rotlösa grubbel". Men så kommer kritiken (liknar den mot Edit Södergran men mildare här) "Allt detta verkar dock med förlov sagt något barnsligt, trots den filosofiska nimbus, som kanske icke alldeles utan beräkning är anlagd och man vill gärna hoppas, att detta disharmoniska sinnes- och själstillstånd hos den annars icke oävne poeten skall var en övergående barnsjukdom." och så citeras hela dikten "Narren" . och som avslutning tycker anmälaren att han inte gjort framsteg även om han har en "obestridlig begåvning". Mkt ambivalent alltså.¹³

Georg Gustaf Alexander Rosenqvist (1855-1931) finsk teolog. Prof i etik och dogmatik från 1896 vid Alexandersuniversitetet i Helsingfors. Också

---

⁸ *Wasabladet* torsdagen den 13 april 1911

⁹ *Wasabladet* torsdagen den 14 december 1911

¹⁰ *Wasabladet* tisdagen den 29 oktober 1912

¹¹ *Wasabladet* tisdagen den 10 december 1912

¹² *Wasabladet* söndagen den 18 januari 1914.

¹³ *Wasabladet* torsdagen den 17 december 1914

riksdagsledamot 1907-1919. Även tidigare i lantdagen för prästerskapet 1904-06. Han skrev också om sociala frågor. En stor man i Finland.

Karl Smeds, Replot – ev klasskamrat med Gunnar Heikel men detta är bara ett förmodande

K A Gabrielsson, bör vara den K A G som nämns i en avhandling om metodistkyrkan i Finland vid denna tid. Sedan 1890-talet hade metodisterna tagit allt fler "själar" till sig i staden och 1894 hade de byggt Immanuelskyrkan.¹⁴ Från 1901 utbildades predikanter vid en utbildningsanstalt för sådana i Finland, så att också landets egna medborgare skulle kunna bli predikanter. På 1910-talet ville man inte längre bara finnas i finska städer utan sökte proselyter på landsbygden. "... det var till stor del unga nyutexaminerade finlands-svenska predikanter som K A Gabrielsson och Edvin Sandblom som sattes in i detta evangelisationsarbete..."¹⁵ /detta är enda gången Gabrielsson nämns och inget mer i noter heller// "Metodistpredikanter socialhjälpverksamhet hade en koppling till deras engagemang för nykterhetssaken". De strävade mot ett totalförbud i Finland.¹⁶ Gabrielsson hörde tydligen till dessa för år 1915 utkom en liten bok/broschyr av honom Rusdryckshanteringens inflytande på samhället: föredrag, utgiven av Finlands svenska Nykterhetsförbund.

---

¹⁴ Björklund 2005: 241ff

¹⁵ Björklund 2005: 303

¹⁶ Björklund 2005: 295